

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти і науки,
молоді та спорту України
29 березня 2012 року № 384

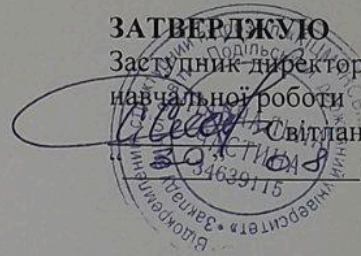
Форма № Н - 3.04

Відокремлений структурний підрозділ "Кіцманський фаховий коледж
Закладу вищої освіти "Подільський державний університет"
(повне найменування вищого навчального закладу)
Циклова комісія економічних та юридичних дисциплін

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора з
навчальної роботи

Світлана СЛОБОДЯН
2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ГРОШІ ТА КРЕДИТ

(ШИФР І НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ 07 УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ
(ШИФР І НАЗВА)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ 071 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ
(ШИФР І НАЗВА СПЕЦІАЛЬНОСТІ)

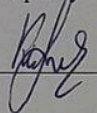
ВІДДІЛЕННЯ №2
(НАЗВА ВІДДІЛЕННЯ)

Кіцмань, 2024

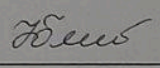
Робоча програма Гроші та кредит для здобувачів фахової передвищої
(назва навчальної дисципліни)
освіти за галуззю знань 07 Управління та адміністрування
спеціальністю 071 Облік і оподаткування

Розробник: Король Л.І., викладач економічних дисциплін, спеціаліст вищої
кваліфікаційної категорії

Схвалено методичною радою коледжу
Протокол № 1 від 30. 08 2024 року

Завідувач методичного кабінету Микола КОРОЛЬ

Робоча програма затверджена на засіданні
циклової комісії економічних та юридичних дисциплін
Протокол № 1 від 29 серпня 2024 року

Голова циклової комісії Юлія БІЛЯР

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань <u>07 Управління та адміністрування</u> (шифр і назва)	Нормативна (за вибором)	
Розділів –	Спеціальності (професійне спрямування): <u>071 Облік і оподаткування</u> (шифр і назва)	Рік підготовки:	
Змістових розділів –		2-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 90		3-й	4-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи – 2	Освітньо-професійний ступінь: <u>фаховий молодший бакалавр</u>	Лекції	
		24 год.	
		Практичні	
		12 год.	
		Семінарські	
		14 год.	
		Самостійна робота	
		40 год.	
		Індивідуальні завдання: год.	
		Вид контролю: залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни “Гроші та кредит” є формування у здобувачів освіти системи базових знань з теорії і практики використання грошей, а також їх впливу на процес відтворення в умовах ринкової економіки; опанування методами аналізу й оцінювання грошово-кредитних відносин у сучасних умовах.

Завдання навчальної дисципліни “Гроші та кредит”:

- сформувати у здобувачів освіти чітке розуміння еволюції теорії грошей і кредиту, грошових систем та грошових реформ;
- засвоєння закономірностей функціонування грошового ринку;
- розуміння теоретичних підходів до сутності сучасних грошей, валюти та валютного курсу, кредиту, позичкового капіталу та проценту.

Як результат вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти мають **знати**:

- основні терміни та категорії;
- функції грошей та їх еволюцію;
- сутність грошей, інфляції та її видів, валютного ринку та валютної системи, категорії “кредит”;
- поняття грошових розрахунків та їх форм, грошового та фінансового ринків, грошової системи та її складових частин;
- види кредитів за основними їх характеристиками та метою використання;
- основи побудови банківської системи;
- сутність фінансових посередників, комерційного банку;
- основні особливості функціонування центральних банків;

уміти:

- використовувати основні законодавчі та нормативні акти, що регламентують порядок формування та регулювання грошово-кредитної політики держави;
- розмежовувати сутності та сфери дії готівкових та безготівкових розрахунків;
- аналізувати структуру фінансового та грошового ринків;
- розрізняти види грошових систем;
- проводити розрахунки з визначення рівня інфляції та її впливу;
- аналізувати швидкість обігу грошей, ефективність роботи комерційних банків;
- визначати курс і котирування валют;
- проводити розрахунок відсоткової ставки та аналізувати її складові.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність і функції грошей

1. Походження грошей.
2. Форми грошей та їх еволюція.
3. Властивості грошей.
4. Функції грошей.
5. Роль держави у творенні грошей.

Семінарське заняття

Тема 2. Грошовий обіг і грошова маса

1. Зміст грошового обігу: грошові потоки та їх балансування.
2. Структура грошового обігу.
3. Закон грошового обігу.
4. Швидкість обігу грошей та його чинники.
5. Грошова маса та її кількісна характеристика. Грошова база.

Практичне заняття

Розрахунок показників визначення маси грошей в обігу та швидкості обігу грошей.

Тема 3. Грошовий ринок

1. Сутність грошового ринку. Гроші як об'єкт купівлі-продажу. Суб'єкти та інструменти грошового ринку.
2. Інституційна модель грошового ринку.
3. Структура грошового ринку. Ринок грошей та ринок капіталів.
4. Попит на гроші.
5. Пропозиція грошей.

Практичне заняття

Розрахунок основних показників ринку грошей.

Тема 4. Грошові системи

1. Поняття «грошова система» та її елементи
2. Основні типи грошових систем, їх еволюція
3. Становлення і розвиток грошової системи України
4. Методи та цілі регулювання грошової системи

Семінарське заняття

Тема 5. Інфляція та грошові реформи

1. Суть, форми прояву та закономірності розвитку інфляції.
2. Основні види інфляції: повзуча, галопуюча, гіперінфляція, відкрита та закрита інфляція.
3. Причини та наслідки інфляції.
4. Показники вимірювання інфляції.
5. Види грошових реформ.
6. Особливості проведення грошової реформи в Україні.

Практичне заняття

Розрахунок показників вимірювання інфляції.

Тема 6. Валютний ринок і валютні системи

1. Сутність валюти та її види.
2. Валютний ринок: суть і принципи функціонування.
3. Суть і види валютного курсу.
4. Валютні системи: суть і структура. Види валютних систем.

Практичне заняття

Розрахунок валютних курсів, котирування валют. Визначення купівельної спроможності валюти.

Тема 7. Теорії грошей

1. Абстрактний та прикладний напрям у теорії грошей.
2. Класична кількісна теорія грошей та її основні постулати.
3. Неокласичний варіант розвитку кількісної теорії грошей.
4. Внесок Д. Кейнса у розвиток кількісної теорії грошей.

Семінарське заняття**Тема 8. Необхідність, сутність і функції кредиту**

1. Загальні передумови та економічні чинники необхідності кредиту.
2. Сутність та функції кредиту. Суб'єкти та об'єкти кредитних відносин. Позичковий капітал і кредит.
3. Теоретичні концепції кредиту.
4. Стадії та закономірності руху кредиту. Принципи кредитування.
5. Економічні межі кредиту. Поняття меж кредиту, причини та наслідки їх порушення.

Практичне заняття

Оформлення документації на одержання кредиту. Проведення фінансових розрахунків у кредитуванні.

Тема 9. Форми, види та роль кредиту

1. Форми та критерії класифікації кредиту.
2. Характеристика окремих видів кредиту: банківського, державного, комерційного, міжнародного, споживчого.
3. Основи банківського кредитування. Система банківського кредитування. Методи банківського кредитування. Механізм банківського кредитування. Форми забезпечення та страхування банківських кредитів.
4. Позичковий процент. Сутність, види та вимірники процента. Процентна ставка. Функції та роль процента.

Практичні заняття

Оформлення документації на одержання кредиту. Проведення фінансових розрахунків у кредитуванні.

Тема 10. Фінансові посередники на грошовому ринку

1. Сутність, призначення та основні види фінансового посередництва.
2. Банки як провідні суб'єкти фінансового посередництва. Функції банків.
3. Банківська система: сутність, принципи побудови та функції.
4. Небанківські фінансово-кредитні установи.

Семінарське заняття

Тема 11. Центральні банки

1. Походження та еволюція центральних банків.
2. Призначення, статус та основи організації центрального банку.
3. Основні функції діяльності центрального банку.
4. Національний банк України: завдання, функції та історія розвитку.
5. Структура НБУ та органи управління.
6. Грошово-кредитна політика НБУ та банківський нагляд.

Семінарське заняття**Тема 12. Комерційні банки**

1. Розвиток комерційних банків, їх роль у сучасній економіці.
2. Поняття, призначення та класифікація комерційних банків.
3. Порядок створення банку, його реєстрація та ліцензування.
4. Організаційна структура та управління комерційним банком.
5. Загальна характеристика банківських операцій.
6. Банківські послуги. Розрахунково-касове обслуговування клієнтів.

Семінарське заняття

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових розділів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	усього	у тому числі				
1		л	п	с	інд.	с.р.
2	3	4	5	6	7	
1. Сутність і функції грошей	8	2	-	2		4
2. Грошовий обіг і грошова маса	8	2	2	-		4
3. Грошовий ринок	8	2	2	-		4
4. Грошові системи	6	2	-	2		2
5. Інфляція та грошові реформи	4	2	2	-		-
6. Валютний ринок і валютні системи	6	2	2	2		-
7. Теорії грошей	8	2	-	2		4
8. Необхідність, сутність і функції кредиту	4	2	2	-		-
9. Форми, види та роль кредиту	10	2	2	-		6
10. Фінансові посередники на грошовому ринку	8	2	-	2		4
11. Центральні банки	8	2	-	2		6
12. Комерційні банки	10	2	-	2		6
Усього годин	90	24	12	14		40

5. Темі лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Сутність і функції грошей	2
2	Грошовий обіг і грошова маса	2
3	Грошовий ринок	2
4	Грошові системи	2
5	Інфляція та грошові реформи	2
6	Валютний ринок і валютні системи	2
7	Теорії грошей	2
8	Необхідність, сутність і функції кредиту	2
9	Форми, види та роль кредиту	2
10	Фінансові посередники на грошовому ринку	2
11	Центральні банки	2
12	Комерційні банки	2
	Разом	24

6. Темі практичних та семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Необхідність та суть грошей (семінарське заняття)	2
2	Розрахунок показників визначення маси грошей в обігу та швидкості обігу грошей	2
3	Розрахунок основних показників ринку грошей	2

4	Суть грошової системи, її призначення в економічній системі країни (семінарське заняття)	2
5	Розрахунок показників вимірювання інфляції	2
6	Розрахунок валютних курсів, котирування валют. Визначення купівельної спроможності валюти	2
7	Валютний ринок і валютні системи (семінарське заняття)	2
8	Теорії грошей та варіанти їх розвитку (семінарське заняття)	2
9	Оформлення документації на одержання кредиту	2
10	Проведення фінансових розрахунків у кредитуванні	2
11	Фінансові посередники на грошовому ринку, види фінансового посередництва (семінарське заняття)	2
12	Центральні банки (семінарське заняття)	2
13	Комерційні банки (семінарське заняття)	2
	Разом	26

7. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<u>Тема 1. Сутність і функції грошей</u> Історія української гривні	4
2	<u>Тема 2. Грошовий обіг і грошова маса</u> Механізм зміни маси грошей в обігу. Сутність грошово-кредитного мультиплікатора	4
3	<u>Тема 3. Грошовий ринок</u> Рівновага на грошовому ринку та процент. Фактори, що визначають рівновагу грошового ринку	4
4	<u>Тема 4. Грошові системи</u> Методи та цілі регулювання грошової системи	2
5	<u>Тема 7. Теорії грошей</u> Сучасний монетаризм як напрям розвитку кількісної теорії грошей	4
6	<u>Тема 9. Форми, види та роль кредиту</u> Роль кредиту у ринковій економіці Особливості розвитку кредитних відносин в Україні.	6
7	<u>Тема 10. Фінансові посередники на грошовому ринку</u> Особливості побудови банківської системи України	4
8	<u>Тема 11. Центральні банки</u> Особливості розвитку центральних банків зарубіжних країн	6
9	<u>Тема 12. Комерційні банки</u> Стабільність банків і механізм її забезпечення. Особливості становлення і розвитку комерційних банків України	6
	Разом	40

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання – це різновид самостійної роботи, яка визначається як навчальна діяльність здобувача освіти, спрямована на вивчення і оволодіння матеріалом навчальної дисципліни без участі викладача. Написання рефератів, есе; складання кросвордів, тестів; створення презентацій.

9. Методи навчання

Під час викладання лекційного матеріалу: лекція, повідомлення та засвоєння нових знань, розповідь, бесіда, проблемний виклад; зображення схем; демонстрація відео фрагментів, мультимедійний супровід лекційного матеріалу.

На практичних заняттях:

- методичні вказівки для виконання практичних робіт;
- використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у здобувачів освіти системного мислення, розвитку пам'яті;
- проводиться дискусійне обговорення проблемних питань.

На семінарських заняттях – питання для дискусій, доповіді, обговорення, диспути.

10. Методи контролю

Лекція: тестування, вибіркове усне опитування перед початком занять, фронтальне опитування за картками (5-10 хв.), фронтальна перевірка домашнього завдання, письмове опитування (розв'язування індивідуальних завдань), письмова контрольна робота.

Практичне заняття: письмове опитування, комбіноване опитування, усне опитування, тестування, взаємоконтроль, співбесіда.

Семінарське заняття: усне опитування, взаємоконтроль, рецензування та обговорення рефератів.

Самостійна робота: перевірка конспектів лекцій (тези), перевірка рефератів за запропонованими викладачем питаннями нового матеріалу, індивідуальна співбесіда, проведення навчальних конкурсів, олімпіад на краще знання навчальної дисципліни, кращого із спеціальності.

Поточний контроль знань з навчальної дисципліни проводиться в письмовій та усній формі.

Контрольні завдання за темами містять тестові завдання та практичні завдання.

Контроль самостійної роботи проводиться:

- з лекційного матеріалу – шляхом перевірки конспектів; усних відповідей, тестування;
- з практичних занять – за допомогою перевірки виконаних завдань;

Підсумковий контроль знань відбувається у вигляді комплексної контрольної роботи (ККР).

Проводиться опитування у формі самостійної роботи, тестових завдань.

Підсумкова форма контролю – залік.

11. Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Критерії оцінювання знань, вмінь здобувачів освіти з предметів загальноосвітньої підготовки за 12-бальною шкалою:

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти
I. Початковий	1	Здобувач освіти розрізняє об'єкти вивчення.
	2	Здобувач освіти відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення.

	3	Здобувач освіти відтворює частину навчального матеріалу з допомогою викладача виконує елементарні завдання.
II. Середній	4	Здобувач освіти з допомогою викладача відтворює основний навчальний матеріал, може повторити за зразком певну операцію, дію.
	5	Здобувач освіти відтворює основний навчальний матеріал, здатний з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило.
	6	Здобувач освіти виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його (її) правильна, але недостатньо осмислена. Вміє застосувати знання при виконанні завдань за зразком.
III. Достатній	7	Здобувач освіти правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії.
	8	Знання здобувача освіти є достатнім, він (вона) застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати зв'язки між фактами, робити висновки, контролювати власну діяльність. Відповідь його (її) логічна, хоч і має неточності.
	9	Здобувач освіти добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, уміє аналізувати й систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
IV. Високий	10	Здобувач освіти має повні, глибокі знання, здатний (а) використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки та узагальнення.

	11	Здобувач освіти має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, уміє знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми.
	12	Здобувач освіти має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації та приймати рішення.

З дисциплін загальноосвітньої підготовки, які є профільними та спеціальними курсами та виходять за рамки Державного стандарту загальноосвітньої підготовки, зараховуються в результатах навчання за освітньо-професійною програмою фахового молодшого бакалавра, обсяги яких визначаються у кредитах ЄКТС й зараховуються в дисциплінах навчального плану підготовки за освітньо-професійним ступенем фахового молодшого бакалавра після завершення вивчення предмету за 12-бальною шкалою переводяться в 4-бальну шкалу.

Відповідність оцінок за 12-бальною шкалою оцінкам за 4-бальною шкалою

Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за 12-бальною шкалою
Відмінно	10-12
Добре	7-9
Задовільно	4-6
Незадовільно	1-3

Знання, вміння здобувачів з циклу загальної, професійної та практичної підготовки оцінюються за чотирибальною шкалою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно», а в журналах академічних груп виставляється кількісна оцінка «5», «4», «3», «2».

12. Методичне забезпечення

- при викладенні нового матеріалу – лекції, презентації, аудіо/відео- матеріали;
- для контролю знань, вмінь – тести та практичні завдання з дисципліни;
- для індивідуальної роботи – робочі зошити для практичних занять, рекомендації щодо вивчення питань самостійної роботи;

- Навчальна програма дисципліни;
- Робоча навчальна програма дисципліни (схвалена методичною радою коледжу);
- Навчально-наочні посібники, технічні засоби навчання тощо;
- Повні конспекти лекцій з дисципліни (розглянуті та схвалені на засіданнях ЦК);
- Комплекс контрольних робіт (ККР) для визначення залишкових знань з дисципліни, завдань для обов'язкових контрольних робіт;
- Інструктивно-методичні матеріали практичних занять;
- Тести, контрольні завдання до практичних занять, завдання для диференційованих заліків;
- Методичні рекомендації, розробки викладача;
- Методичні матеріали, що забезпечують самостійну роботу.

13. Рекомендована література

Базова

1. Аранчій В. І. Гроші і кредит : навч. посіб. / В.І. Аранчій. – Київ: Ліра-К, 2015. – 364 с.
2. Бандурка А. М. Гроші і кредит : навч. посіб. / А. М. Бандурка. – Київ: Ліра-К, 2015. – 380 с.
3. Ільчук П.Г. Гроші та кредит: підручник. Львів: Сорока, 2016. 410 с.
4. Колодізев О. М. Гроші і кредит : підручник / О. М. Колодізев. – Київ : Знання, 2010. – 615 с.
5. Колотуха С. М. Гроші та кредит: навч. посіб. / С. М. Колотуха, С. А. Власюк. – Київ: Знання, 2012. – 495 с.
6. Коваленко Д. І. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика: навч. посіб. / Д. І. Коваленко. – Київ: ЦУЛ, 2013. – 578 с.
7. Кузнецова С. А. Банківська система: навч. посіб. / С. А. Кузнецова. – Київ: ЦУЛ, 2013. – 400 с.
8. Лук'янов В.С. Сучасні фінансові ринки / В.С. Лук'янов. – Київ: Знання, 2013. – 479 с.
9. Петрашко Л. П. Валютні операції: навч. посіб. / Л. П. Петрашко. – 2-ге вид., переробл. і доповн. – Київ: Знання, 2012. – 271 с.
10. Реверчук С. К. Грошово-банківські системи зарубіжних країн : навч. посіб. / С. К. Реверчук. – Київ : Ліра-К, 2014. – 286 с.
11. Щетинін А. І. Гроші та кредит: навчальний посібник/ Щетинін А. І. – Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2019. – 163 с.
12. Шкварчук Л. О. Фінансовий ринок: навч. посіб. / Л. О. Шкварчук. – Київ: Знання, 2013. – 382 с.

Допоміжна

1. Алексєєв І.В. Гроші та кредит: навч. посібн. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. -312 с.
2. Банківська безпека: навч. посіб. / О.Д. Вовчак, Ю.О. Самура, В.А. Сидоренко, В.А. Вареник. – Київ: Знання, 2013. – 237 с.
3. Божидарнік Н.В. Валютні операції: підручник / Н. В. Божидарнік. – Київ : ЦУЛ, 2013. – 688с.
4. Бурковська А.В. Міжнародні кредитно-розрахункові та валютні операції в сучасних умовах: навч. посіб./А.В. Бурковська. – Київ: ЦУЛ, 2014. – 208 с.
5. Вовкач О.Д. Гроші та кредит : навч. посіб. – Київ: Центр учбової літератури, 2012. – 424 с.
6. Єпіфанов А.О. Операції комерційних банків : навч. посіб. / А.О. Єпіфанов. – Київ: Ліра-К, 2015. – 523 с.

7. Реверчук С. К. Банківська система : підручник / С. К. Реверчук. – Київ: Ліра-К, 2014. – 400 с.
8. Сисоєва К. Ф. Гроші і кредит: в схемах та таблицях: навч. посіб. / К. Ф. Сисоєва. – Київ: Ліра-К, 2015. – 245 с.
9. Шелудько В. М. Фінансовий ринок : підручник / В. М. Шелудько. – 3-те вид., стер. – Київ : Знання, 2015. – 535 с.

14. Інформаційні ресурси

10. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу: www.kmu.gov.ua.
11. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. – Режим доступу: www.minfin.gov.ua.
12. Офіційний сайт Національного банку України. – Режим доступу: www.bank.gov.ua.
13. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. Вернадського. – Режим доступу: www.nbuv.gov.ua.
14. Офіційний сайт Міністерства економіки України. – Режим доступу: www.me.gov.ua.
15. Український фінансовий сайт. – Режим доступу: www.Finance.com.ua.
16. Інформаційний проект “Фінанси”. – Режим доступу: www.finances.kiev.ua.
17. Фінансовий та банківський гід. – Режим доступу: www.finguide.com.ua.
18. Український фінансовий портал “Фінансовий ринок України”. – Режим доступу: www.finmarket.info.
19. Законодавство України. – Режим доступу: www.zakon/rada.gov.ua.
20. Журнал “Гроші”. – Режим доступу: <http://www.dengi.ua>.

